

§85

Svar på motion om att ta bort åldersindelning inom habiliteringen (HSN/455/2020)

Sammanfattning

Elin Hoffner har lämnat in en motion för vänsterpartiets regiongrupp gällande område habilitering. Vänsterpartiet yrkar:

- Att område habilitering tar bort åldersindelning mellan barn och vuxna och där alla patienter har samma möjligheter som man idag har på område barnhabilitering.

Barn- och ungdomshabiliteringen har idag uppdraget att ge habilitering samt LSS insatsen råd och stöd till barn och ungdomar till och med 20 år. Från och med 21 år ansvarar kommunerna för insatsen LSS råd och stöd och även sedan början av 1990 talet för habiliteringsinsatser för vuxna.

Det kommunala ansvaret för habiliteringsinsatser för vuxna reglerades genom en skatteväxling mellan dåvarande landstinget och kommunerna i länet. Från början innefattades kommunernas ansvar även barn och ungdomshabilitering, det vill säga kommunen hade ansvar för LSS råd och stöd samt habiliteringsinsatser för alla åldrar. 1999 återgick ansvaret och skatteväxlingen för barn och ungdomshabiliteringen till dåvarande landstinget efter en rättslig dom. Under början av 2000-talet byggde Landstinget ut sin specialiserade vuxenhabilitering som ett komplement till den kommunala habiliteringen. Regionens vuxenhabilitering kan ge tidsbegränsad behandling och utredning som ett komplement till den kommunala habiliteringen på hemmaplan.

En olycklig faktor i sammanhanget är att det är otydligt reglerat kring exakt vilket ansvar som skatteväxlades till kommunerna avseende habilitering för vuxna. Kommunernas organisation för att klara uppdraget för vuxenhabilitering och råd och stöd enligt LSS, har hela tiden skilt sig åt markant mellan länets kommuner. Tidigare hade de största kommunerna, Krokoms och Östersunds utbyggda habiliteringsteam. Teamarbete är basen i en habilitering som syftar till att samla insatser från flera professioner i ett team knutet runt patienten med funktionsnedsättningar som medför flera olika behov. Sedan ett par år har varken Krokoms eller Östersunds sådana habiliteringsteam.

En enkät skickades ut till berörd personal inom kommunerna nov-dec 2019 och samma enkät skickades ut till berörd personal inom regionen jan-febr 2020. Enkäterna har analyserats i var sin rapport under våren 2020. Frågorna gällde huvudmannaskap, och ansvarsfrågor.

Kommunernas svar vittnar om att det behövs förtydligande av ansvar, behov av kompetensutveckling för kommunernas personal, förtydligande av begrepp såsom rehabilitering, habilitering, bashabilitering och förtydligande kring rättigheter till hjälpmedel samt behov av att kommunerna gör lika sinsemellan.

Region Jämtland Härjedalens personal uttrycker i svaren behov av tydliggörande av uppdrag

inom regionen och ansvarsgränsen mot kommunerna.

Eftersom en stor del av resurser och ansvar för habilitering till vuxna ligger på kommunerna har Regionens vuxenhabilitering ej resurser att ta emot samtliga patienter som lämnar barn och ungdomshabiliteringen vid 21 års ålder. Barn och ungdomshabiliteringen har även i samverkan med barnkliniken möjlighet att ge medicinska insatser från sjuksköterska, dietist, uroterapeut och läkare. Vid 18 års ålder tas detta ansvar över av Primärvården som sedan har samordningsansvaret gentemot den specialiserade vården. Vid vissa ovanliga diagnoser eller vid behov kan Regionens vuxenhabilitering få det uppdraget genom remiss från primärvården.

Inom regionen finns behov av att se över samverkan och ansvarsområden mellan barnhabilitering, vuxenhabilitering, Primärvård och den specialiserade vården på sjukhuset. Ett steg som tagits för att förbättra övergångar mellan verksamheterna och förbättra samverkan är att vuxenhabiliteringen 1/1 2020 överfördes från område Vuxenpsykiatri, till område Barn unga vuxna, och därmed ingår i samma verksamhetsområde som barn- och ungdomshabiliteringen. Under hösten kommer barnhabiliteringens och vuxenhabiliteringens medarbetare tillsammans med chefer mötas för dialog kring övergångar. Dock behöver även dialog föras med primärvård och kommunerna kring övergången från barnhabiliteringen till ”vuxenvärlden”.

Den nationella kunskapsstyrningen och den lokala programområdesgruppen bör kunna fylla en viktig funktion för dialog mellan habiliteringarna i regionen, primärvården och kommunerna.

Sammanfattningsvis blir svaret på motionen att det med den historiska ansvarsfördelningen efter skatteväxlingen med kommunerna inte är regionens ansvar att ge samma stöd till vuxna som till barn och unga, och därmed kan inte åldersindelningen tas bort. Dock syftar omorganisationen från 1 januari i år till att göra det bästa möjliga med befintliga resurser för att övergången ska bli bättre. Se också svar på motion om habilitering HSN/524/2020 som beskriver ansvarsfrågan mellan kommun och region.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige
Motionen avslås

Yrkanden

Elin Hoffner (V) yrkar bifall till motionen

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Elin Hoffners bifallsyrkande och finner att regiondirektörens förslag antaget.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige
Motionen avslås

Reservationer

Elin Hoffner (V) reserverar sig till förmån för sitt bifallsyrkande.

Expedieras till

Regionstyrelsen, chef hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen

Beslutsunderlag

- Svar på motion om att ta bort åldersindelningen inom habiliteringen
- Motion från Elin Hoffner (V) om att ta bort åldersindelning inom område habilitering